

# Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/35033,Prezentacja-nieznanych-zdjec-mieszkancow-Ostrowi-Mazowieckiej-i-powiatu-ostrowsk.html>  
26.04.2024, 21:28

## **Prezentacja nieznanymi zdjęć mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej i powiatu ostrowskiego, odnalezionych w archiwum IPN - Ostrów Mazowiecka, 17 czerwca 2016**

W piątek, 17 czerwca w sali konferencyjnej miejskiego ratusza w Ostrowi Mazowieckiej odbyła się konferencja IPN „Powiatostrowski w pierwszej dekadzie rządów komunistycznych”. Towarzyszyła jej prezentacja nieznanymi zdjęć mieszkańców Ostrowi Mazowieckiej i powiatuostrowskiego, odnalezionych w archiwum IPN. Spotkanie poprowadzili historycy z Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Warszawie: dr Tomasz Łabuszewski i dr Kazimierz Krajewski.

Powiat Ostrów Mazowiecka tylko pozornie był jednym z wielupowiatów „cichej” polskiej powojennej prowincji. Trudno oprzeć się wrażeniu, iż stał się on dla komunistycznego resortu bezpieczeństwa prawdziwym poligonem do testowania różnego rodzaju działań operacyjnych - w tym przede wszystkim obław, których tylko w ciągu pierwszych 5-6 lat było ponad 600. W ich trakcie ulegało się rozbić praktycznie wszystkie miejscowe struktury i oddziały podziemia winowskiego i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego. Zabito m.in. prezesa Obwodu WiN Ostrów Mazowiecka - por. Hieronima Piotrowskiego „Jura”, w Olsztynie zakatowano w trakcie śledztwa kpt. Stanisława Bęklewskiego „Bombę”, „Stanisławskiego”, zabito: dowódcę oddziału leśnego Dariusza Kieliszka „Ponurego”, Zygmunta Dąbkowskiego „Kryma”, Aleksandra Kuleszę „Krysię”, Stanisława Wojtucha „Stopkę”, Feliksa Uniewskiego „Żbika”, Wacława Chojnowskiego „Osełkę”, Franciszka Jarzynę „Jabłoń”, Piotra Kolasińskiego „Piłę”, Wacława Zadrożnego „Kosę”, Henryka Jastrzębskiego „Zbycha”, „Bohuna” i ponad 300 innych. Schwytańcy zamordowano Jana Kmiołka „Wira”, Władysława Kornelewskiego „Orlicza”. Aresztowano z powodów politycznych 1527 osób.

Nawarstwienie represji, ciągnących się całymi latami, spowodowało trwałe zniszczenie przedwojennej struktury społecznej powiatu, doprowadzając do jej całkowitej przebudowy na modłę socjalistyczną. Ofiarowych działań nikt nie liczył - celowo - zarówno z uwagi na skalę zjawiska, jaki jego przedmiotowość w rozumieniu władz komunistycznych. W dokumencie z września 1951 r. szef PUBP w Ostrowi Mazowieckiej otwarcie przyznawał, iż do amnestii 1947 r. żaden z jego poprzedników nie „bawił się” w liczenie tak ofiar bezpowrotnych, jak i aresztowanych: „do czasu amnestii szereg osób został zabitych, część aresztowano i skazano do więzienia, lecz w jakiej ilości, niemożna cyfrowo wykazać, gdyż do 1947 r. nie były prowadzone takowe spisy”.

Po owych ludziach, ofiarach komunistycznych represji, pozostały zdjęcia, setki zdjęć.

Skrupulatnie zabieranych z rodzinnych albumów, w trakcie tysięcy rewizji. Zgromadzone w jeden unikalny zbiór – nie mający już – jak przyznawali sami funkcjonariusze UB – wartości operacyjnej, ale wyłącznie wartość historyczną, dokumentującą lata utrwalania władzy ludowej na ziemi ostrowskiej. Znaczna część z nich – nie podpisana – czeka dopiero na identyfikację i należny powrót do domowych archiwów.

**Osoby, które rozpoznają siebie i swoje rodziny na prezentowanych podczas konferencji zdjęciach prosimy o kontakt z pracownikami Oddziału IPN w Warszawie:**

dr Tomasz Łabuszewski 22 860 70 32; [tomasz.labuszewski@ipn.gov.pl](mailto:tomasz.labuszewski@ipn.gov.pl)

dr Kazimierz Krajewski 22 860 70 45; [kazimierz.krajewski@ipn.gov.pl](mailto:kazimierz.krajewski@ipn.gov.pl)

dr Dariusz Gałaszewski 22 860 70 46; [dariusz.galaszewski@ipn.gov.pl](mailto:dariusz.galaszewski@ipn.gov.pl)

Poniżej wybrane zdjęcia m.in. uczestników konspiracji niepodległościowej na Ziemi Ostrowskiej





6.jpg



7.jpg



8.jpg



9.jpg



10.jpg



11.jpg



12.jpg



13.jpg



15.jpg



Kpt. Stanisław

Bęklewski „Bomba”,  
„Stanisławski”,  
komendant Obwodu  
AKO-WiN Ostrów  
Mazowiecka,  
zamordowany przez UB  
18 I 1947 r.